

Briuselis, 2026 m. kovo 20 d.
(OR. en)

7544/26

COPEN 100
COTER 39
CT 37
ENFOPOL 105
JAI 378

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPRESZ
gavimo data:	2026 m. kovo 19 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 136 final
Dalykas:	Rekomendacija TARYBOS SPRENDIMAS dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Europos Tarybos konvencija dėl terorizmo prevencijos, pasirašymo Europos Sąjungos vardu

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 136 final.

Pridedama: COM(2026) 136 final

Briuselis, 2026 03 19
COM(2026) 136 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Europos Tarybos konvencija dėl terorizmo
prevencijos, pasirašymo Europos Sąjungos vardu**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Pasiūlymo tikslai

Šiuo pasiūlymu siekiama, kad Europos Sąjungos Taryba (toliau – Taryba) įgaliotų Europos Komisiją (toliau – Komisija) Europos Sąjungos vardu pasirašyti Protokolą, kuriuo iš dalies keičiama Europos Tarybos konvencija dėl terorizmo prevencijos (toliau – Protokolas)¹.

Komisija taip pat pateiks pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo, kuriuo Komisija įgaliojama sudaryti Protokolą Europos Sąjungos vardu. Abiem šiais pasiūlymais Komisija vykdo savo įsipareigojimą pagal komunikatą „Europos vidaus saugumo strategija „ProtectEU“ – terorizmo ir smurtinio ekstremizmo prevencijos ir kovos su jais darbotvarkė“².

Terorizmas yra pasaulinis reiškinys, kuris kelia vis didesnę grėsmę pagrindinėms teisėms, demokratijai ir teisinės valstybės principui Europoje ir visame pasaulyje. Europos Sąjungoje ir kitur pasaulyje pastaraisiais metais įvykdyti teroristiniai išpuoliai – tai nepriimtinas vertybių ir principų, kuriais grindžiamos mūsų demokratinės visuomenės, pažeidimas.

Nors ES įvykdyta mažiau didelio masto koordinuotų išpuolių, grėsmė neišnyko – ji pasikeitė. 2019–2023 m. teroristinių incidentų skaičius išaugo daugiau nei dvigubai (nuo 57 iki 120), o 2024 m. sumažėjo iki 58³. Už pastarojo meto išpuolius daugiausia atsakingi pavieniai veikėjai ir mažos grupuotės. Bendras grėsmės lygis tebėra aukštas, o jį formuoja vis nauji atsirandantys grėsmės veiksniai.

Esant tokiai ilgalaikei ir kintančiai grėsmei, būtina imtis ryžtingų kovos su terorizmu veiksmų ne tik nacionaliniu, bet ir Europos Sąjungos, visos Europos lygmeniu ir už jos ribų. Kadangi terorizmas dažnai yra tarpvalstybinio pobūdžio, būtinas tvirtas tarptautinis bendradarbiavimas, grindžiamas bendru supratimu apie teroristinius nusikaltimus.

Protokolo tikslas – iš dalies pakeisti Europos Tarybos konvencijoje dėl terorizmo prevencijos pateiktą teroristinių nusikaltimų apibrėžtį, kad būtų atsižvelgta į tai, jog šiuolaikiniai teroristai neapsiriboja tradiciniais taikniais ir *modus operandi*, kurie yra šiuo metu Konvencijos 1 straipsnyje nurodytų JT kovos su terorizmu sutarčių objektas. Šios JT kovos su terorizmu sutartys apima konkrečius nusikaltimus, pavyzdžiui, neteisėtą orlaivių užgrobimą, teroristinius sprogdinimus ar įkaitų paėmimą. Tačiau nusikalstamų veikų, kurioms taikomos minėtos sutartys, aprėptis yra siaura ir neatspindi šiuolaikinės terorizmo aplinkos tikrovės.

Protokolu bus modernizuota Europos Tarybos kovos su terorizmu teisinė sistema ir užtikrinta, kad teroristinių nusikaltimų apibrėžtis atspindėtų šiuolaikinių teroristų taikomą platų *modus operandi*. Be to, Protokole pateikta apibrėžtimi bus užtikrintas teisinis tikrumas, nes bus nustatytos teisinės sąlygos, kurios turi būti įvykdytos, kad nusikalstama veika būtų prilyginta teroristiniam nusikaltimui, pavyzdžiui, ketinimas, sunkumo laipsnis ir veikos padarymas siekiant teroristinių tikslų (toliau – konkretus ketinimas).

Įsigaliojus Protokolui taip pat bus nustatyta visos Europos masto teroristinių nusikaltimų apibrėžtis, atitinkanti Direktyvos (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu 3 straipsnyje pateiktą

¹ Protokolo tekstas bus pridėtas prie šio pasiūlymo.

² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos vidaus saugumo strategija „ProtectEU“ – terorizmo ir smurtinio ekstremizmo prevencijos ir kovos su jais darbotvarkė“, COM(2026) 101 *final*.

³ TE-SAT 2025: Europolas, 2025 m. birželio mėn. ataskaita dėl terorizmo padėties ir tendencijų Europos Sąjungoje (TE-SAT ataskaita).

ES taikomą apibrėžtį. Nauja visos Europos masto teroristinių nusikaltimų apibrėžtis suteiks didelės pridėtinės vertės Europos Tarybos valstybėms, kurios pasirašo ir ratifikuoja Protokolą, teismo bendradarbiavimo, savitarpio teisinės pagalbos ir su kova su terorizmu susijusių ekstradicijos prašymų srityse.

Pagrindiniai faktai

2015 m. spalio 22 d. Europos Sąjunga pasirašė Europos Tarybos konvenciją dėl terorizmo prevencijos (toliau – Konvencija Nr. 196) ir Europos Tarybos konvencijos dėl terorizmo prevencijos papildomą protokolą (toliau – Konvencija Nr. 217), o 2018 m. birželio 26 d. juos ratifikavo. Europos Sąjungoje Konvencija ir jos papildomas protokolai įsigaliojo 2018 m. spalio 1 d. 2026 m. sausio 21 d. Konvenciją Nr. 196 buvo ratifikavusios 25 ES valstybės narės⁴.

Konvencija Nr. 196 susijusi su teroristinių ir su terorizmu susijusių veikų kriminalizavimu, taip pat tarptautiniu bendradarbiavimu tiriant tokius nusikaltimus ir terorizmo aukų apsauga, kompensacijomis ir parama joms. Konvencijos Nr. 196 1 straipsnyje pateikta „teroristinių nusikaltimų“, susijusių su veikomis, išvardytomis Konvencijos Nr. 196 I priede, apibrėžtis. I priede išvardytos tam tikros JT kovos su terorizmu sutartys:

- Konvencija dėl kovos su neteisėtu orlaivio pagrobimu, pasirašyta 1970 m. gruodžio 16 d. Hagoje;
- Konvencija dėl kovos su smurtu prieš civilinės aviacijos saugumą, sudaryta 1971 m. rugsėjo 23 d. Monrealyje;
- Konvencija dėl nusikaltimų, padarytų tarptautiniu mastu saugomiems asmenims, įskaitant diplomatus, prevencijos ir baudimo už juos, priimta 1973 m. gruodžio 14 d. Niujorke;
- Tarptautinė konvencija dėl kovos su įkaitų ėmimu, priimta 1979 m. gruodžio 17 d. Niujorke;
- Branduolinių medžiagų fizinės saugos konvencija, priimta 1980 m. kovo 3 d. Vienoje;
- Protokolas dėl kovos su smurtu tarptautinę civilinę aviaciją aptarnaujančiuose oro uostuose, pasirašytas 1988 m. vasario 24 d. Monrealyje;
- Konvencija dėl kovos su neteisėtais veiksmais prieš saugią jūrų laivybą, priimta 1988 m. kovo 10 d. Romoje;
- Protokolas dėl kovos su neteisėtais veiksmais prieš stacionarių platformų kontinentiniame šelfe saugą, priimtas 1988 m. kovo 10 d. Romoje;
- Tarptautinė konvencija dėl teroristinių sprogdinimų eliminavimo, priimta 1997 m. gruodžio 15 d. Niujorke;
- Tarptautinė konvencija dėl kovos su terorizmo finansavimu, priimta 1999 m. gruodžio 9 d. Niujorke;
- Tarptautinė konvencija dėl kovos su branduolinio terorizmo veiksmais, priimta 2005 m. balandžio 13 d. Niujorke.

⁴ Konvenciją Nr. 196 ratifikavo visos ES valstybės narės, išskyrus Graikiją ir Airiją.

Europos Sąjungoje Direktyva (ES) 2017/541 nustatytos būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų teroristinių nusikaltimų srityje; su teroristine grupe susijusios nusikalstamos veikos ir su teroristine veikla Europos Sąjungoje susijusios nusikalstamos veikos. Direktyvos (ES) 2017/541 3 straipsnyje išvardytos tyčinės nusikalstamos veikos, dėl kurių gali būti padaryta didelė žala šaliai ar tarptautinei organizacijai ir kurios laikomos „teroristiniais nusikaltimais“, kai jos padaromos siekiant vieno iš tame straipsnyje nurodytų terorizmo tikslų. Palyginimui, dabartinėje Konvencijos Nr. 196 1 straipsnyje pateiktoje apibrėžtyje nepateikiamas aiškus teroristiniais nusikaltimais laikomų nusikalstamų veikų sąrašas ir pateikiama bendra nuoroda į Konvencijos priede išvardytose JT kovos su terorizmu sutartyse nurodytas veikas, o tai nėra išsami ar aiški teisinė apibrėžtis. Be to, Konvencijoje Nr. 196 pateikta apibrėžtis neapima teroristinių tikslų. Todėl Konvencijos Nr. 196 1 straipsnyje ir Direktyvos (ES) 2017/541 3 straipsnyje pateikta teroristinių nusikaltimų apibrėžtis labai skiriasi.

2017 m., siekdamas atsižvelgti į kintančią terorizmo grėsmę, neapsiribojančią tradiciniais taikiniais ir *modi operandi*, kurie yra JT kovos su terorizmu sutarčių, nurodytų Konvencijos Nr. 196 1 straipsnyje, objektas, Europos Tarybos kovos su terorizmu komitetas (CDCT) sudarė darbo grupę, kuriai pavesta įvertinti poreikį ir galimybes parengti teisinę teroristinių nusikaltimų apibrėžtį, kuri būtų taikoma Konvencijos Nr. 196 šalims. Darbo grupė parengė keletą alternatyvių apibrėžties formuluočių ir 2019 m. lapkričio mėn. pateikė savo galutinę ataskaitą⁵ CDCT plenarinei sesijai, kurioje dalyvavo Konvencijos Nr. 196 šalys. Galutinėje ataskaitoje darbo grupė rekomendavo CDCT plenarinei sesijai nuspręsti, kad įmanoma ir būtina parengti teisinę teroristinių nusikaltimų apibrėžtį Konvencijoje Nr. 196, ir pasiūlė galimos būsimos teisinės apibrėžties teksto elementus.

2020 ir 2021 m. Konvencijos šalių ekspertai pateikė rašytinių pastabų dėl galutinės ataskaitos. Europos Sąjunga rašytinių pastabų nepateikė. Tačiau kelios ES valstybės narės savo rašytinėse pastabose nurodė, kad reikia suderinti galimos būsimos teisinės teroristinių nusikaltimų apibrėžties elementus Europos Tarybos lygmeniu su Direktyvoje (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu⁶ pateikta teroristinių nusikaltimų apibrėžtimi.

2022 m. Europos Tarybos Ministrų Komitetas įgaliojo CDCT priimti sprendimą dėl galimybės parengti teisinę teroristinių nusikaltimų apibrėžtį ir pradėti derybas dėl naujos teisinės apibrėžties teksto. 2022 m. gruodžio 2 d. 9-ajame plenariniame CDCT posėdyje susitarta, kad įmanoma nustatyti naują teisinę apibrėžtį, ir vieningai nuspręsta pradėti oficialias derybas 2023 m. gegužės 23–25 d. vyksiančiame 10-ajame CDCT plenariniame posėdyje⁷.

2023 m. gegužės 15 d. Taryba įgaliojo Komisiją Europos Sąjungos vardu dalyvauti derybose dėl Europos Tarybos konvencijos dėl terorizmo prevencijos peržiūros arba dalinio pakeitimo, siekiant pakeisti toje konvencijoje pateiktą teroristinių nusikaltimų apibrėžtį. Komisija jose dalyvavo pagal Tarybos sprendimą ir vadovavosi jame išdėstytais derybiniais nurodymais. Komisija nuolat konsultavosi su Tarybos specialiuoju derybų dėl Sąjungos pozicijos komitetu ir užtikrino, kad Protokolas derėtų su atitinkama ES *acquis*.

⁵ 2019 m. rugsėjo 26 d. Galutinė CDCT pogrupo, kurio tikslas – išnagrinėti galimybes parengti terorizmo apibrėžtį, ataskaita [CDCT-DEF \(2019\)03rev](#).

⁶ Direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR, (OL L 88, 2017 3 31, p. 6).

⁷ 2022 m. gruodžio 2 d. Sutrumpinta 9-ojo CDCT plenarinio posėdžio ataskaita ir sprendimų sąrašas, p. 4, [CDCT\(2022\)16](#).

Derybų posėdžiai vyko du kartus per metus – per CDCT plenarinius posėdžius. Nuo 2023 m. gegužės 23 d. iki 2024 m. lapkričio 14 d. iš viso įvyko keturi derybų posėdžiai. 2024 m. lapkričio 14 d. CDCT plenariniame posėdyje buvo patvirtintas Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Europos Tarybos konvencija dėl terorizmo prevencijos, projektas ir pridodamas aiškinamosios ataskaitos projektas. 2025 m. birželio 25 d. Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja priėmė nuomonę dėl Protokolo projekto⁸. 2025 m. liepos 9 d. 1534-ajame posėdyje Europos Tarybos Ministrų Komitetas priėmė Protokolą ir atsižvelgė į jo aiškinamąją ataskaitą⁹. 2025 m. gruodžio 10 d. 1546-ajame posėdyje Ministrų Komitetas susitarė Protokolą teikti pasirašyti 2026 m. gegužės 26 d. Strasbūre (Prancūzija).

Protokolas įsigalios pirmą mėnesio, einančio po to, kai pasibaigia trijų mėnesių laikotarpis, skaičiuojamas nuo dienos, kurią visos Konvencijos Nr. 196 šalys bus pareiškusios sutikimą laikytis Protokolo, dieną. Jei tai neįvyks, praėjus trejiems metams nuo tos dienos, kurią Protokolas bus pateiktas pasirašyti, Protokolas įsigalios toms valstybėms, kurios bus pareiškusios sutikimą jo laikytis, su sąlyga, kad Protokolą bus ratifikavę ne mažiau kaip du trečdaliai Konvencijos Nr. 196 šalių.

Europos Sąjunga gali pasirašyti ir ratifikuoti Protokolą kaip tarptautinę organizaciją, kuri yra Konvencijos Nr. 196 šalis.

Pasiūlymo pagrindimas

Protokolas atitinka ES tikslą stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą atsižvelgiant į ES saugumo interesus, kaip nustatyta Europos vidaus saugumo strategijoje „ProtectEU“¹⁰. Kaip pabrėžta komunikate „Europos vidaus saugumo strategija „ProtectEU“ – terorizmo ir smurtinio ekstremizmo prevencijos ir kovos su jais darbotvarkė“¹¹, Protokolu bus prisidėta prie visos Europos masto kovos su terorizmu ir sudarytos palankesnės sąlygos tarptautiniam bendradarbiavimui kovos su terorizmu srityje, suderinant teroristinių nusikaltimų apibrėžtį tarp Europos Tarybos valstybių, kurios pasirašys ir ratifikuos Protokolą.

Pirma, Protokolas, kuriame pateikiama teisinė teroristinių nusikaltimų apibrėžtis, suteiks esminės pridėtinės vertės valstybių, kurios yra Protokolo ir Konvencijos Nr. 196 Šalys, teismo bendradarbiavimo, savitarpio teisinės pagalbos ir ekstradicijos prašymų srityse.

Antra, patvirtinus platesnę ir išsamesnę teisinę teroristinių nusikaltimų apibrėžtį, Protokolu bus užtikrinta, kad Europos Tarybos kovos su terorizmu teisinė sistema, kurios šalis yra Sąjunga kartu su jos valstybėmis narėmis, būtų pritaikyta šiuolaikiniams ir būsimiems kovos su terorizmu uždaviniams spręsti. Šis modernizavimas leis panaikinti spragas, susijusias su teroristiniais nusikaltimais, įvykdytais naudojant *modus operandi* ir grindžiamais nusikalstamomis veikomis, kurioms netaikomos JT kovos su terorizmu sutartys, pateiktos Konvencijos Nr. 196 I priede.

Trečia, Protokole pateikta teisine apibrėžtimi užtikrinamas teisinis tikrumas ir ji gerokai patobulinama, palyginti su ankstesne apibrėžtimi, kurioje daroma nuoroda į keletą JT kovos su terorizmu sutarčių, kuriose nusikalstama veika nesuderintu būdu apibrėžiama kaip

⁸ Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos nuomonė 307 (2025).

⁹ Europos Tarybos Ministrų Komitetas CM/Del/Dec (2025)1534/10.3

¹⁰ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ProtectEU“ – Europos vidaus saugumo strategija; COM(2025)148 *final*.

¹¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos vidaus saugumo strategija „ProtectEU“ – terorizmo ir smurtinio ekstremizmo prevencijos ir kovos su jais darbotvarkė“, COM(2026) 101 *final*.

terroristiniai nusikaltimai. Naujosios teisinės apibrėžties formuluotė yra aiški ir tiksli, ji suformuluota bendrai ir yra aiškiai suprantama teisės subjektams. Naujojoje apibrėžtyje aiškiau nurodytos sąlygos, kurios turi būti įvykdytos, kad veika būtų laikoma teroristiniu nusikaltimu.

Ketvirta, Protokole pateikta teroristinių nusikaltimų apibrėžtis yra suderinta ir suderinama su ES teroristinių nusikaltimų apibrėžtimi, pateikta Direktyvoje (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu. Tai leis ES išsaugoti savo teisinę sistemą ir užtikrinti tolesnį Sąjungos teisės taikymą tarp ES valstybių narių. Be to, įsigaliojus Protokolui bus užtikrinta Europos Tarybos valstybių teisinė konvergencija ir bendras terorizmo supratimas visos Europos lygmeniu. Bendros visos Europos masto apibrėžties pripažinimas taip pat galėtų suteikti postūmį vykstančioms diskusijoms dėl teroristinių nusikaltimų apibrėžties JT lygmeniu¹² vedant derybas dėl Bendrosios konvencijos dėl tarptautinio terorizmo projekto.

Penkta, Protokolo preambulėje dar kartą patvirtinama, kad visos priemonės, kurių imamasi siekiant užkirsti kelią teroristiniams nusikaltimams arba juos sustabdyti, turėtų atitikti žmogaus teises ir pagrindines laisves, taip pat kitus įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę, įskaitant, kai taikytina, tarptautinę humanitarinę teisę. Tai atitinka aukštą žmogaus teisių, pagrindinių teisių ir tarptautinės teisės apsaugos ir pagarbos joms apsaugos lygį kovos su terorizmu politikoje pagal ES teisę.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Protokolo dalykas yra tiesiogiai susijęs su bendromis ES kovos su terorizmu taisyklėmis. Protokole yra tik viena esminė nuostata, kuria nustatoma teisinė teroristinių nusikaltimų apibrėžtis, siekiant pakeisti Europos Tarybos konvencijos dėl terorizmo prevencijos 1 straipsnyje pateiktą apibrėžtį.

2017 m. kovo 15 d. Sąjunga priėmė Direktyvą (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu. Direktyvoje nustatytos suderintos teroristinių nusikaltimų ir su teroristine veikla susijusių nusikalstamų veikų apibrėžtys, kurios yra nacionalinių institucijų bendradarbiavimo ir keitimosi informacija lyginamasis standartas. Direktyvą taikančios ES valstybės narės¹³ turi užtikrinti, kad Direktyvoje nustatytos nusikalstamos veikos būtų kriminalizuojamos pagal jų nacionalinę teisę. Teroristinių nusikaltimų apibrėžtis nustatyta ES direktyvos dėl kovos su terorizmu 3 straipsnyje. Vadovaudamasi derybiniais nurodymais, Komisija kartu su ES valstybėmis narėmis siekė užtikrinti Protokolo ir ES apibrėžties nuoseklumą ir darną.

Protokole pateikta teisinė apibrėžtis yra mišraus pobūdžio: pirmoje apibrėžties dalyje nurodomos nusikalstamos veikos, patenkančios į vienos iš JT kovos su terorizmu sutarčių, išvardytų Konvencijos Nr. 196 priede, taikymo sritį ir apibrėžtos vienoje iš jų, o antroje dalyje pateikiamas išsamus veikų, kurios laikomos teroristiniais nusikaltimais, jei jos atitinka visas sąlygas, sąrašas. Konvencijos Nr. 196 priede išvardytos sutartys yra nusistovėjusios ir ilgalaikės pasaulinės kovos su terorizmu priemonės. Valstybės, kurios yra šių sutarčių šalys, savo nacionalinėse teisinėse sistemose atitinkamai kriminalizavo jose nurodytas veikas kaip nusikalstamas veikas. Svarbu, kad Konvencijos Nr. 196 šalys ir toliau jas taikytų ateityje, todėl pagrįsta taikyti mišrią apibrėžtį.

Antroji apibrėžties dalis iš esmės atitinka ES teroristinių nusikaltimų apibrėžtį, išskyrus tai, kad nusikalstamos veikos, kurioms jau taikomos Konvencijos Nr. 196 priede pateiktos sutartys, nebuvo įtrauktos į išsamų veikų sąrašą. Visų pirma šios nusikalstamos veikos yra:

¹² *Ad hoc* komitetas, įsteigtas 1996 m. gruodžio 17 d. Generalinės Asamblėjos rezoliucija 51/210. [Ad hoc komiteto darbo rezultatas](#). Paskutinį kartą atnaujinta: 2025 m. gegužės 22 d.

¹³ Direktyva (ES) 2017/541 netaikoma Danijai ir Airijai.

įkaitų ėmimas; kontinentiniame šelfe esančios stacionarios platformos didelio masto sunaikinimas, dėl kurio gali kilti pavojus žmonių gyvybei ir kuris gali sukelti didelių ekonominių nuostolių; orlaivių ir laivų užgrobimas; sprogmenų gamyba, laikymas, įsigijimas, gabenimas, tiekimas ar naudojimas.

Išsamus nusikalstamų veikų sąrašas laikomas teroristiniais nusikaltimais, kai i) veika yra tyčinė; ii) veika pagal nacionalinę teisę apibrėžiama kaip nusikalstama veika; iii) veika, atsižvelgiant į jos pobūdį ar aplinkybes, gali padaryti didelę žalą šaliai ar tarptautinei organizacijai; iv) veika padaryta siekiant teroristinio tikslo. Teroristiniai tikslai yra stipriai įbauginti gyventojus, neteisėtai priversti vyriausybę ar tarptautinę organizaciją atlikti bet kokią veiksmą ar susilaikyti nuo jo arba labai destabilizuoti ar sugriauti pagrindines politines, konstitucines, ekonomines ar socialines šalies arba tarptautinės organizacijos struktūras. Kalbant apie šias kumuliacines sąlygas, antroji dalis visiškai atitinka ES direktyvos dėl kovos su terorizmu 3 straipsnį.

Apibendrinant, Protokolas atitinka ES taisykles ir politiką, visų pirma ES baudžiamosios teisės priemones, skirtas kovai su terorizmu.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Protokolas dera su atitinkamomis Europos Sąjungos taisyklėmis ir politika tose srityse, kurioms jis bus taikomas (kaip aprašyta skirsnyje „Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis politikos nuostatomis“). Atsižvelgiant į platesnį kontekstą, Protokolas dera su laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje pagal SESV trečiosios dalies V antraštinę dalį priimtomis ES teisinėmis priemonėmis ir politika, kuriomis prisidedama prie ES kovos su terorizmu, taip pat su Sąjungos įsipareigojimais pagal kitus atitinkamus daugiašalius susitarimus. Kitoms Sąjungos politikos sritims jis nedaro poveikio.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Procedūrinis teisinis pagrindas**

SESV 218 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai numatytas sudaryti susitarimas nėra išimtinai ar daugiausia susijęs su bendra užsienio ir saugumo politika, Komisija teikia pasiūlymą Tarybai. Taryba priima sprendimą, kuriuo įgaliojama pasirašyti susitarimą.

Komisija siūlo įgalioti pasirašyti Protokolą su sąlyga, kad jis bus sudarytas vėliau.

Siūlomo sprendimo įgalioti pasirašyti Protokolą procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 5 dalis.

- **Materialinis teisinis pagrindas**

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 5 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo pasirašytino tarptautinio susitarimo tikslo ir turinio. Jeigu tarptautiniu susitarimu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 5 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

Atsižvelgiant į tai, kad pagrindinis Protokolo tikslas ir sudedamoji dalis yra nustatyti nusikalstamų veikų terorizmo srityje apibrėžtį, visų pirma teroristinių nusikaltimų apibrėžtį, materialinis teisinis pagrindas yra SESV 83 straipsnio 1 dalis.

Atsižvelgiant į Protokolo dalyką, tikslinga, kad Komisija pateiktų pasiūlymą Tarybai.

- **Sajungos kompetencija**

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad Sąjunga naudojami išimtinė kompetencija „tarptautiniams susitarimams sudaryti, (...) jei jų sudarymas gali daryti poveikį bendroms taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį“. Tarptautinis susitarimas gali daryti poveikį bendroms taisyklėms arba pakeisti jų taikymo sritį, jeigu susitarimu reglamentuojamą sritį reglamentuoja Sąjungos teisės aktai arba jeigu tą sritį didžiąja dalimi reglamentuoja Sąjungos teisė. Europos Sąjunga pasinaudojo savo kompetencija šioje srityje priimdama Direktyvą (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu. Protokolo esminė nuostata – teroristinių nusikaltimų apibrėžtis – patenka į Sąjungos teisės kovos su terorizmu srityje, visų pirma Direktyvos (ES) 2017/541 3 straipsnio, taikymo sritį. Kadangi Protokole ir Direktyvoje (ES) 2017/541 teroristinių nusikaltimų apibrėžtys beveik sutampa, Protokolas gali daryti poveikį Direktyvai (ES) 2017/541, nes Protokolas ir Direktyva (ES) 2017/541 iš dalies sutampa. Be to, Protokolu, kuriuo iš dalies keičiama Konvencija, išplečiama teroristinių nusikaltimų pagal Konvenciją, kurios šalis yra Sąjunga, taikymo sritis, į ją įtraukiant naujas situacijas (kurios pagal ES teisę jau pripažįstamos teroristiniais nusikaltimais). Tokiu būdu ES įsipareigojimai pagal Konvenciją būtų išplėsti, kad apimtų tą naują veiklą. Todėl Sąjunga turi išimtinę kompetenciją pasirašyti Protokolą.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Netaikoma.

- **Proporcingumo principas**

Šia iniciatyva neviršijama to, kas būtina nustatytiems politikos tikslams pasiekti. Sąjunga turi geriausias galimybes pasirašyti Protokolą, nes Sąjunga jau pasinaudojo vidaus kompetencija šioje srityje priimdama Direktyvą (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu. Direktyvoje pateikta ES teroristinių nusikaltimų apibrėžtis laikoma būtiniausiomis taisyklėmis, kurias ES valstybės narės turi vienodai taikyti. Kadangi Protokolu iš dalies keičiama teroristinių nusikaltimų apibrėžtis Europos Tarybos lygmeniu, o teroristinių nusikaltimų apibrėžtis patenka į ES teisės taikymo sritį, Sąjunga turėtų pasirašyti Protokolą.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šis Tarybos sprendimo pasiūlymas teikiamas pagal SESV 218 straipsnio 5 dalį, kurioje numatyta, kad Taryba priima sprendimus, kuriais įgaliojama pasirašyti ir laikinai taikyti susitarimą. Kitų teisinių priemonių, kuriomis būtų galima pasiekti šio pasiūlymo tikslą, nenumatyta.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Netaikoma.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Per derybas Komisija, kaip Sąjungos atstovė, konsultavosi su Tarybos specialiuoju derybų komitetu pagal 2023 m. gegužės 15 d. Tarybos sprendimą, kuriuo Komisija įgaliojama dalyvauti derybose Sąjungos vardu. Kaip Europos Tarybos narės ES valstybės narės galėjo

dalyvauti visuose derybų posėdžiuose. Per derybas Komisija konsultavosi su jų atstovais dėl Sąjungos pozicijos formulavimo.

- **Poveikio vertinimas**

Netaikoma.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Vadovaudamasi Tarybos nustatytais derybiniais nurodymais, Komisija užtikrino, kad derybose būtų užtikrinta pagarba pagrindinėms teisėms, laisvėms ir bendriesiems Sąjungos teisės principams, įtvirtintiems Europos Sąjungos sutartyse ir Pagrindinių teisių chartijoje.

Protokolo preambulėje (5 dalyje) dar kartą patvirtinama, kad visos priemonės, kurių šiame Protokole imamasi siekiant užkirsti kelią teroristiniams nusikaltimams arba juos sustabdyti, turi atitikti atitinkamas žmogaus teises ir pagrindines laisves, visų pirma įtvirtintas Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (ETS Nr. 5), taip pat kitus įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę, įskaitant, kai taikytina, tarptautinę humanitarinę teisę.

Be to, Protokolu iš dalies keičiama Konvencija Nr. 196. Įsigaliojęs jis iš dalies pakeis Konvencijos Nr. 196 1 straipsnį ir bus įtrauktas į Konvenciją valstybių šalių, kurios pasirašo ir ratifikuoja Protokolą, atžvilgiu. Todėl Protokolas turi būti aiškinamas atsižvelgiant į Konvenciją. Konvencijoje Nr. 196, visų pirma jos 12 straipsnyje ir 26 straipsnio 4 dalyje, numatytos griežtos žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės apsaugos priemonės. Konvencijos 12 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad įgyvendinant ir taikant kriminalizavimo nuostatas turėtų būti gerbiamos žmogaus teisės ir kiti įsipareigojimai pagal tarptautinę teisę. 26 straipsnio 4 dalyje teigiama, kad nė viena šios Konvencijos nuostata neturi įtakos kitoms Šalies ir asmenų teisėms, įsipareigojimams ir atsakomybei pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę. Šios apsaugos priemonės yra suderinamos su aukšto lygio pagrindinių teisių, žmogaus teisių ir tarptautinės teisės apsaugos priemonėmis, numatytomis ES teisėje, visų pirma Direktyvoje (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu (35 ir 37 konstatuojamosios dalys), ir jas atitinka.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Poveikio Sąjungos biudžetui nėra.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Įgyvendinimo plano nėra, nes Europos Sąjungai nereikia imtis jokių veiksmų Protokolui įgyvendinti. ES teroristinių nusikaltimų apibrėžtis atitinka Protokole pateiktą teroristinių nusikaltimų apibrėžtį.

Kalbant apie stebėseną, Komisija dalyvaus valstybių, kurios yra Konvencijos Nr. 196 šalys, konferencijos posėdžiuose, kuriuose taip pat bus stebimas Protokolo įgyvendinimas, kai jis įsigalios ir juo bus pakeistas Konvencijos Nr. 196 1 straipsnis.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Protokolo tikslas – pakeisti Konvencijos Nr. 196 1 straipsnyje pateiktą teroristinių nusikaltimų apibrėžtį, kad Europos Tarybos lygmeniu būtų priimta platesnė ir tinkamesnė

teisinė teroristinių nusikaltimų apibrėžtis, siekiant spręsti dabartines ir būsimas kovos su terorizmu problemas. Šis Protokolas suteiks esminės pridėtinės vertės valstybių, kurios yra Protokolo ir Konvencijos Nr. 196 Šalys, teismo bendradarbiavimo, savitarpio teisinės pagalbos ir ekstradicijos prašymų srityse.

1 straipsnis yra pagrindinė ir vienintelė esminė Protokolo nuostata. Juo siekiama pakeisti Konvencijos Nr. 196 1 straipsnį pateikiant naują teisinę teroristinių nusikaltimų apibrėžtį. Konvencijos Nr. 196 1 straipsnis yra terminologijos nuostata, o ne kriminalizavimo nuostata. Joje nustatyta teroristinių nusikaltimų apibrėžtis Konvencijos tikslais. Ši apibrėžtis atitinka Direktyvos (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu 3 straipsnį. Protokole pateikta teisinė apibrėžtis yra mišraus pobūdžio: pirmoje apibrėžties dalyje nurodomos nusikalstamos veikos, patenkančios į vienos iš JT kovos su terorizmu sutarčių, išvardytų Konvencijos Nr. 196 priede, taikymo sritį ir apibrėžtos vienoje iš jų, o antroje dalyje pateikiamas išsamus veikų, kurios laikomos teroristiniais nusikaltimais, jei jos atitinka visas sąlygas, sąrašas. Antroje apibrėžties dalyje pateikiamas išsamus sąrašas nusikalstamų veikų, laikomų teroristiniais nusikaltimais, kai i) veika yra tyčinė; ii) veika pagal nacionalinę teisę apibrėžiama kaip nusikalstama veika; iii) veika, atsižvelgiant į jos pobūdį ar aplinkybes, gali padaryti didelę žalą šaliai ar tarptautinei organizacijai; iv) veika padaryta siekiant teroristinio tikslo. (*Išsamus palyginimas su ES apibrėžtimi pateiktas skirsnyje „Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis politikos nuostatomis“*)

2 straipsnyje reglamentuojamas pasirašymas ir ratifikavimas. Jame paaiškinama, kad Protokolas teikiamas pasirašyti Konvencijos Nr. 196, kuri iš dalies keičiama Protokolu, Šalims. Jis ratifikuojamas, priimamas ir patvirtinamas, o šių veiksmų dokumentai deponuojami Europos Tarybos Generaliniam Sekretoriui.

3 straipsnyje nustatyta, kaip ir kada Protokolas įsigalios. Protokolas įsigalioja dviem būdais: i) pirmą mėnesio, einančio po to, kai pasibaigia trijų mėnesių laikotarpis, skaičiuojamas nuo dienos, kurią visos Konvencijos šalys pareiškė sutikimą laikytis Protokolo, dieną arba ii) praėjus trejiems metams nuo dienos, kurią Protokolas buvo pateiktas pasirašyti, Protokolas įsigalioja toms valstybėms, kurios pareiškė sutikimą jo laikytis, su sąlyga, kad Protokolą ratifikavo ne mažiau kaip du trečdaliai Konvencijos šalių. Šiame straipsnyje taip pat nustatomos Protokolo laikino taikymo taisyklės. Prieš įsigaliojant Protokolui bet kuri Šalis gali pareikšti (pasirašydama Protokolą arba bet kada vėliau), kad ji Protokolą taikys laikinai. Tokiais atvejais Protokolo nuostatos taikomos tik kitoms Konvencijos šalims, kurios yra padariusios tokį patį pareiškimą.

4 straipsnyje nustatyta, kad nuo Protokolo įsigaliojimo dienos šalių pareiškimai, pateikti pagal Konvencijos Nr. 196 1 straipsnį, nustos galioti. Pagal Konvencijos 1 straipsnio 2 dalį valstybei, kuri yra Konvencijos Nr. 196 I priede nurodytos sutarties šalis, arba Europos Sąjungai, kuri nėra tos sutarties šalis, leidžiama pareikšti, kad taikant Konvenciją laikoma, jog ta sutartis į priedą neįtraukta. Europos Sąjunga nepateikė pareiškimo pagal Konvencijos Nr. 196 1 straipsnį, todėl ši nuostata Sąjungai nėra labai aktuali.

5 straipsnyje paaiškinama, kad dėl Protokolo nuostatų negali būti daroma jokių išlygų.

6 straipsnyje reikalaujama, kad Europos Tarybos Generalinis Sekretorius praneštų Europos Tarybos valstybėms narėms ir bet kuriai kitai Konvencijos Nr. 196 šaliai apie i) bet kokią pasirašymą, ii) bet kokio ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumento deponavimą, iii) Protokolo įsigaliojimo datą ir iv) bet kokią kitą su Protokolu susijusį aktą, pranešimą ar informaciją.

Prie Protokolo pridedama aiškinamoji ataskaita, su kuria Europos Tarybos Ministrų Komitetas susipažino 2025 m. liepos 9 d. priimdamas Protokolą. Aiškinamoji ataskaita nėra autoritetingo Protokolo aiškinimo priemonė, tačiau ja siekiama padėti Šalims taikyti Protokolo nuostatas.

- **Susitarimo pasirašymas ir tekstas**

Protokolo tekstas pateikiamas Tarybai kartu su šiuo pasiūlymu.

Pagal Sutartis Komisija turi užtikrinti, kad Protokolas būtų pasirašytas su sąlyga, kad jis bus sudarytas vėliau.

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Europos Tarybos konvencija dėl terorizmo prevencijos, pasirašymo Europos Sąjungos vardu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnio 1 dalį kartu su 218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2023 m. gegužės 15 d. Taryba įgaliojo Komisiją Europos Sąjungos vardu dalyvauti derybose dėl Europos Tarybos konvencijos dėl terorizmo prevencijos peržiūros arba dalinio pakeitimo, siekiant pakeisti toje konvencijoje pateiktą teroristinių nusikaltimų apibrėžtį. Šios derybos buvo sėkmingai užbaigtos parafavus Susitarimą;
- (2) 2025 m. liepos 9 d. Europos Tarybos Ministrų Komitetas priėmė Protokolą, kuriuo iš dalies keičiama Europos Tarybos konvencija dėl terorizmo prevencijos (toliau – Protokolas), ir atsižvelgė į jo aiškinamąją ataskaitą. 2025 m. gruodžio 10 d. Europos Tarybos Ministrų Komitetas susitarė Protokolą teikti pasirašyti 2026 m. gegužės 26 d. Strasbūre (Prancūzija).
- (3) Protokolas atitinka Europos Sąjungos saugumo tikslus, nurodytus Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 67 straipsnio 3 dalyje, t. y. derinti baudžiamuosius įstatymus, kad būtų užtikrintas aukštas saugumo lygis siekiant užkirsti kelią nusikalstamumui, įskaitant terorizmą, ir su juo kovoti;
- (4) Protokolu iš dalies keičiama Europos Tarybos konvencija dėl terorizmo prevencijos, jos 1 straipsnyje pateiktą teroristinių nusikaltimų apibrėžtį pakeičiant Protokole pateikta pakeista apibrėžtimi;
- (5) Protokole pateikta pakeista teroristinių nusikaltimų apibrėžtimi siekiama atsižvelgti į poreikį Europos Tarybos lygmeniu priimti platesnę ir tinkamesnę teisinę teroristinių nusikaltimų apibrėžtį, siekiant spręsti dabartines ir būsimas kovos su terorizmu problemas;
- (6) Protokolas, kuriame pateikiama teisinė teroristinių nusikaltimų apibrėžtis, suteiks esminės pridėtinės vertės valstybių, kurios yra Protokolo ir Europos Tarybos konvencijos dėl terorizmo prevencijos šalys, teismo bendradarbiavimo, savitarpio teisinės pagalbos ir ekstradicijos prašymų srityse;
- (7) dalyvaudama derybose Sąjungos vardu Komisija užtikrino Protokolo suderinamumą su atitinkamomis Europos Sąjungos taisyklėmis. Visų pirma Protokole pateikta teroristinių nusikaltimų apibrėžtis yra suderinta ir suderinama su ES teroristinių nusikaltimų apibrėžtimi, pateikta Direktyvos (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu 3 straipsnyje;
- (8) Protokolo preambulėje dar kartą patvirtinama, kad visos priemonės, kurių šiame Protokole imamasi siekiant užkirsti kelią teroristiniams nusikaltimams arba juos

sustabdyti, turi atitikti atitinkamas žmogaus teises ir pagrindines laisves, visų pirma įtvirtintas Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje, taip pat kitus įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę, įskaitant, kai taikytina, tarptautinę humanitarinę teisę. Tai atitinka žmogaus teises, pagrindines laisves ir tarptautinės teisės apsaugos priemones pagal ES teisę;

- (9) kadangi Europos Sąjunga yra Europos Tarybos konvencijos dėl terorizmo prevencijos šalis, Protokolas teikiamas pasirašyti Sąjungai;
- (10) Europos Sąjungai greitai pasirašius Protokolą bus atkreiptas dėmesys į Europos Sąjungos paramą bendrai visos Europos masto teroristinių nusikaltimų apibrėžčiai, kuri sustiprins regionines ir tarptautines kovas su terorizmu pastangas. Greitas Protokolo pasirašymas taip pat palengvins jo įsigaliojimą laiku;
- (11) per pirmuosius trejus metus nuo Protokolo pasirašymo visos Konvencijos šalys turi pareikšti sutikimą jo laikytis. Po tų trejų metų Protokolas įsigalioja toms Šalims, kurios pareiškė sutikimą jo laikytis, su sąlyga, kad tų Šalių skaičius yra ne mažesnis kaip du trečdaliai Konvencijos šalių. Atsižvelgiant į tai, kad valstybės narės taip pat yra Konvencijos šalys, tai reiškia, kad Protokolas niekada neįsigaliojotų, jei jos neišreikštų sutikimo jo laikytis. Kadangi Protokolas priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai, valstybės narės negalėtų veikti be Sąjungos įgaliojimo. Todėl, atsižvelgiant į Sąjungos interesus, valstybėms narėms taip pat turėtų būti leista kartu su Sąjunga tapti Protokolo Šalimis;
- (12) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį Airija [... raštu] pranešė apie savo pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą;]
- (13) ARBA
- (14) [pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius Airija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;]
- (15) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (16) todėl Protokolas turėtų būti pasirašytas Sąjungos vardu;

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos Sąjungos vardu įgaliojama pasirašyti Protokolą, kuriuo iš dalies keičiama Europos Tarybos konvencija dėl terorizmo prevencijos (toliau – Protokolas), su sąlyga, kad jis bus sudarytas.

2 straipsnis

Valstybės narės įgaliojamos dėl Sąjungos interesų ir visapusiškai atsižvelgiant į jos išimtinę kompetenciją kartu su Sąjunga pasirašyti Protokolą.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo priėmimo.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*